

*Мінаєва К. В.,
помічник судді Харківського апеляційного
адміністративного суду*

ДО ПИТАННЯ ПРО СТРОКИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПОРЯДКУ

Реформування податкової системи на сучасному етапі тягне за собою постановку нових проблем. Оскільки учасником податкових відносин, з одного боку, завжди виступає публічний суб'єкт, то можливість захисту своїх прав та правильне визначення податкового обов'язку виключно відповідно до закону є важливим чинником у формуванні правової та соціальної держави та прозорого формування доходів бюджетів.

На сьогодні в Україні існує судовий та досудовий (адміністративний) способи вирішення податкових спорів. Два вказаних способи оскарження знайшли своє закріплення у Податковому кодексі України [2].

Разом з тим потрібно зазначити, що прийнятий новий кодифікований акт у сфері оподаткування – Податковий кодекс України – не позбавлений норм, що утворюють колізії. Мова йде про колізію з приводу питання обчислення строку звернення до суду за оскарженням рішень контролюючих органів, що виникла у зв'язку з наявністю норм, однакових за змістом та юридичною силою. Указана колізія не була усунута і з ухваленням Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» та викладення п. 56.18 Податкового кодексу в новій редакції.

Вважаємо, що необхідність у правильному визначенні строку звернення до суду за оскарженням рішень контролюючих органів пов'язана не тільки з визначенням часових меж реалізації особи права на захист порушених прав, а й з тим, що вказаний строк впливає на строк реалізації податкового обов'язку.

Потрібно погодитися з думкою О. Березової про те, що як і будь-який обов'язок, податковий обов'язок реалізується у часі. Правове значення має не час сам собою і не його плин у просторі, а строк – часовий період. Саме зі строком – його настанням, плином або закінченням – законодавець пов'язав виникнення, зміну або припинення податкового обов'язку [1].

В оновленій редакції п. 56.18 ПК України передбачено, що з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 цього Кодексу, платник податків має право оскаржити в суді податкове повідомлення-рішення або інше рішення контролюючого органу про нарахування грошового зобов'язання у будь-який момент після отримання такого рішення. Процедура адміністративного оскарження вважається досудовим порядком вирішення спору. При зверненні платника податків до суду з позовом щодо визнання недійсним рішення контролюючого органу грошове зобов'язання вважається неузгодженим до дня набрання судовим рішенням законної сили [3].

Зі змісту вказаної норми випливає, що строк для звернення платника податків із позовом до адміністративного суду становить 1095 днів і обчислюється з дня отримання платником податків рішення, що оскаржене. Зазначений строк продовжується на час досудового врегулювання спору – процедури адміністративного оскарження відповідного рішення до контролюючого органу (від дня подання скарги до моменту отримання рішення контролюючого органу за результатами її розгляду).

Між тим п. 56.19 статті 56 Податкового кодексу України встановлює місячний строк для оскарження податкових повідомлень-рішень, який, за змістом цієї норми, починає перебіг з дня, що настає за днем закінчення процедури адміністративного оскарження [4]. Таким чином, два зазначені приписи Податкового кодексу України (п. 56.18 та 56.19) встановлюють різні строки для оскарження, тобто суперечать один одному. Роз'яснення щодо застосування вказаних норм міститься в Листі Вищого адміністративного суду України від 10.02.2011 р. № 203/11/13-11.

Зазначену колізію Вищий адміністративний суд запропонував вирішувати шляхом застосування п. 56.21 статті 56 Податкового кодексу України, відповідно до якої, коли норма цього Кодексу чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі цього Кодексу, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, унаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків [4].

На нашу думку, потрібно погодитися з такою позицією щодо застосування статей Податкового кодексу України стосовно строків звернення платника податків із позовом та її закріпити в чинному податковому законодавстві, оскільки, по-перше, строки звернення платника податків до суду з позовом та строки давності визначення податкових зобов'язань повинні збігатися, та, по-друге, такі строки повинні бути чітко визначені в нормі Кодексу та не допускати тлумачення.

Список використаної літератури

1. Березова О. А. О сроке исполнения налогового обязательства / О. А. Березова // Финансовое право. – 2002. – № 3. – С. 3.
2. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 12.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України: закон України: від 07.07.2011 р. № 3609-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 60. – Ст. 2403.
4. Лист Вищого адміністративного суду України: від 10.02.2011 р. № 203/11/13-11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vasu.gov.ua>.